

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
— Egyes szám ára 16 fillér. —
Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő: Főmunkatárs:
BARCZA KÁLMÁN. KÁLMÁN SÁNDOR.
A szerkesztőség telefon száma: 1.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Széljegyzetek

a szécsényi „Kerekdomb” ismertetését tárgyzó tárcacikkhez.*

(Folytatás.)

A Kerekdomb ismertetésének keretében R—r. Szécsényt is bele illesztette, habár Szécsény története sem a szóhagyomány emlegette „Szent György” várossal — vagy talán csak faluval, sem a Kerekdombbal történelmi szoros összefüggésben nincs.

Szécsény keletkezéséről, avagy alapításáról ma még semmit sem tudunk ugyan, de ha a már rendelkezésünkre álló tárgyakat s az itt-ott előlűnd okmányoszerű feljegyzéseket gondosan egymás mellé helyezzük, régi múltjának — ha másképen nem, hát képzeletileg — meg alkothatjuk vázlatszerű képét.

Azon földterületen, (mondjuk 2 km) melyet ma „Szécsény határa” néven ismerünk, a föld megmunkálása által, mai napig a következő temetkezési helyek lettek ismeretessé:

1. az „Újszőlők” nevezetű homokos hegy oldal. E helyen a legkezdetelegesebb, durva, szemcsés anyagú cserép darabok, agyagból készült háló nehezékek, kagyló, hal, állat és emberi csont töredékek, itt-ott vastag hamuréteg s égetést szenvedett emberi csont maradványok találhatóak csak.

E helyen — a régészeti tudomány mutatása szerint — a legnagyobb valószínűség szerint — halászkok tanyáztak és temetkeztek, kik ugylátszik még a vadászattal is foglalkoztak. Tehát a szécsényi határban ez volna a legrégebb emberi tanya hely.

2. A „Kerekdomb” de csak annyiban, a mennyiben ott kőkorszaki emberek temetkezése is megállapítható.

3. A „Danda szemelje”, hol tisztán bronzkorszaki urna temető mutatkozik. Meg kell említenem, hogy midőn — ezelőtt 30 évvel — ezt az elnevezést „Danda szemelje” hallottam, nagyon meglepődtem, s nyomban azon gondolat támadt bennem, hogy ez nem lehet más, mint a temetkezés gunyos jelzője; később megtudtam, hogy ez dülő név is; ismét később a dülő nevekben kutattam az eltűnt községek neveit, akkor meg azt tapasztaltam, hogy a palóc lakta községek határaitban gyakran fordul elő a „Sirmány” dülő elnevezés; ez is különösnek tűnt fel előttem főképen azért, mert két helyen ezen elnevezést közel szomszédságban találtam. Végre arra határoztam el magamat, hogy mindkét helyen ásatni fogok, fáradságomat siker koronázta, a mennyiben a Danda szemelje nevű dülőben hamvasztva urna temetőt, a Sirmány nevű dülőben pedig soros sírokba fektetve honfoglalás kori temetkezést ismeretem fel. Mintha ezen helyeken a történelem

előtti kor szembe nézne a történelmi koral. Ki és mi volt ez a Danda? Ki és mikor nevezte azt „Danda szemeljének”? Az is igaz, hogy a dolányi Majorhegy hamvasztással urna temető, még pedig bronzkorszaki, — de az is igaz ám, hogy ugyancsak Dolányban a kastély hegy oldalában nyújtódzatva rendes sírba helyezett bronzkori ékszerekkel ellátott csontvázal saját kezeimmel takartam fel, — tehát egymástól nem messze két különböző temetkezés, vagyis már a bronzkorban két különböző vallás felekezetnek kellett lenni.

4. A Vancsó Béla szőlője is temetkezési hely volt, még pedig rendes sírokba nyújtódzatva, de már római jelleget viselő bronz ékszerekkel.

5. A kastély kertje hajló háztelkek, — itt a csontvázak mellett kelta és görög pénzek találtak.

6. A Pinka-hegy. — itt már soros sírok vannak, még pedig avar kor jellegű ékszertárgyakkal.

7. A Strázsá part déli oldala, ez is urna temető ugyan, de az égetett embercsont maradványok között görbe vaskés pengével, tehát a bronzkor végétől, s a vaskor kezdetétől.

8. A város azon részén, hol ma a takarékpénztár Nyikos féle háza és telke van; itt Árpádkori ékszerek és pénzek jöttek napfényre.

9. Borbás féle volt telken, hol annak idején az elhányt halomból egy páncélos vitéz maradványai kerültek elő.

10. A Ruzinkó féle egész telek — és
11. A megyei utról a vasuti állomáshoz bekanyarodásnál látszó domb. Egy 1301-ből keltezett okmány szerint Szécsény faluja — ha volt ilyen? — akkor ott volt ahol most az uradalom alsó majorjának területe van s annak volt temetője az utolsó. Persze, lehet még több temető is határunkban de még nem ismerjük.

Ezek a temetkezési helyek Szécsény város magaslatát — az ugynevezett „Várhegyet” koszoru alakjában veszik körül; no most már bár milyen egyéni nézet merüljön fel tudatunkban, végső eredményében kikel mondanunk, hogy e fogalom alá eső terület: Szécsény, a legrégebb időden népes hely volt, mert az emberiségnek minden rétegete, kezdve a paleolitik kortól, itt hagyta nyomát, műveltséget igazoló igen sok tárgyával együtt.

Bizony jó volna, ha tudnánk, hogy a fentebb elősorolt temetők melyikében porladt hantva, vagy csontja annak, aki Zechent, először Szecsen-nek nevezte? Szent Istvánnak egyik adományozó oklevelében egy arató szolgának neve már „Secchyn” az az „Szecsen” neven van fölemlítve; tudjuk, hogy alkotmányunk egyik sarkköve: a hűllen hon-

polgárnak szolgaságba jutása, bizonyára annak az „arató szolgának” a nevében is, az alkotmány e szigorú törvénye nyilatkozik meg, hiszen egy 1205-ben kelt okmány tanúsága szerint a Hazug és Walla család is már mint vasvári jobbágyok említetnek, s hogy miért? azt is tudjuk.

Helyesen mondja R—r. hogy a „Vár-as”ból alakult a „város” ámde most már az a kérdés, vajon melyik volt előbb a „Vár”-e vagy a „Villa”? Akár a hely természeti sajátosságát, akár a hely első birtokba vevőjének a nevét tesszük gondolkodásunk tárgyává, abban kell megállapodnunk, hogy e kettőt, időben egymástól, különválasztani nem lehet.

A „villa Zechen” elnevezésből „Szécsény” milyenségére következtetni nem lehet, de nem is szabad, mert egy másik, későbbi keletű okmányban meg éppen „terra Zechen”-nek van elnevezve, noha ekkor már majdnem az egész Szécsényt a hatalmas szécsényi nemzetség birtokolja.

A mai napig nincs ugyan írott bizonyítékunk arról, vajon Szécsény nem volt-e „Várispánság” már a vezérek korában; de ha nem tévesztjük szem elől azon helyrajzi fekvését, hogy Szécsény az Ipoly völgyében azon nagyut (magna via) mellett volt, melyről már az „itinerarium”-ban is említés tételik: hogy ez a hely kelet felől a Zagya völgyével, nyugatról a már szlávok lakta felvidékkel kereszteződő pontot képezett, bizony akár honvédelmi, akár kereskedési szempontból sem Rimócczal, sem Varsányval sem pedig Almással párhuzamba nem helyezhetjük. A középkorban élt népeknél éppen úgy, mint ma a telepődési hely kiválasztásánál szükség volt a természet alkotta előnyökre, ilyen volt különösen a síkságba beszögellő magaslat s főképpen a nagyobb terjedelmű tó és folyó viz; az első védelmet, a másik életmet nyújtott neki. Szent György tehát — lett legyen bármily népes falu, vagy város — Szécsény mellett csak olyan lehetett, mint várkastély közelében egy gazdasági épület.

Szécsényről annyit már okmány szerűleg igazolni tudunk, hogy itt várjobbágyok voltak azt is tudjuk, hogy hazánkban a várjobbágyokból fejlődött ki az ugynevezett „közép nemes osztály” már pedig a hol ily nép osztály lakott, ott mezőgazdaságnak, fejlett iparnak és kereskedelemnek is kellett lenni. Abból is következtethetjük azt, hogy a „szécsényi járás” Novihrad vármegyének a legnagyobb „járását” képezte, s a vármegye gyűlését igen sokszor itt tartotta, sőt székházát is itt akarta fölépíteni.

De tekintsünk el mindezekről és elégedjünk meg azzal, hogy I. Károly király 1334 május 5-én Visegrádon kelt oklevelében Szécsényi Tamás erdélyi vajda kérel-

*) Előző közlemény a Szécsényi Hírlap ez évi 5-ik számában

mére Szécsénynek a következő jogositványokat adományozta:

„Nos Karolus rex significamus . . . quod magnificens vir Thomas woyvoda Transsilvanus et comes de Zoszuk dilectus nobis et fidelis proximus que noster regie nostre benignitati supplicans humiliter et devose prece petens subiecliva quatenus de solita clemencia nostre magnitudinis cuidam ipsius possessioni hereditarie Zechen nominate in comitatu Neugradiensi in xta fluvium Ipul existentii libertatem seu libertatis prerogativam cum qua vel quibus cives seu hospites nostri de Buda ab inicio sue fundacionis locuntur per fruentes, . . . s. b. (szabadon magyarul: Mi Károly király kijelentjük, hogy Tamás erdélyi vajda, Szónok főispánja, kedves hívünk és rokonunk kérelmére Szécsény nevű ősi birtokán, mely Nógrádvármegyében az Ipoly folyó mellett fekszik; ugyan azon szabadságot és jogositványt adjuk, mint a mellyel s a milyenekkel Buda polgárai és vendégei kezdet óta élnek és élveznek . . . s. t. b.)

Azt hiszem ezzel igazolva van, hogy Szécsény egykor szabadkirályi várost illető jogokkal, jogositványokkal bírt — s ezzel R—r. értekező urnak szegény városunk iránt táplált mostoha érületet is sikerült enyhítenem.

Valjon mikor s hogyan vesztette el városunk a privilégiumát? Azt e helyen vitatni nem lehet, mert az már Szécsény város történetének keretébe tartozik.

A szécsényi „várhegyen“ már a honfoglalást megelőző időben volt olyan féle „vár“ mint a milyen „Salgó“ „Baglyas“ „Zagyva“ „Hollókő“: s. t. b. s hogy ezen állításom nem légből kapott föltevés, arról mindenki meggyőződést szerzhet magának, ha reá szánja magát s elmegy a „kastély pincéjébe“ ott megfogja találni a meg nem cáfolható bizonyítékot.

Ezen ősi vár — mint akár melyik is a fent említettek közül — nem volt nagy terjedelmű de azért elég erős „sásfészek“ lehetett. Ki volt, a vagy kilett a honfoglalás után a sásfészeknek ura? Nem tudjuk; de azt már tudjuk, hogy később a Szécsényi nemzetség birtoká ban volt. Alig ha nem a vallási rajongás idejében e vár urának valamelyik tagja „ashtává“ lett, s mint ilyen a régi vár falán belül vagy kívül, magának vezeklésre szolgáló oly lakó helyet épített, amely az időben már hűcsü járó helyé alakult át. Később vagy maga az asketa, vagy az ő nemzetségéből származó másik rokona bővítette a helyet kápolnával — ismét később a kápolna templommá, s a templom mellett szerzetesi klastrom fejlődött — és a honvédelmi rendszernek megfelelőleg kibővített, megerősített várterületébe bele foglaltatott. A szécsényi klastrom alakulására korjelzőül szolgál a mai templom sekrestyéjének s az a fölött levő „Pintér könyvtár“ helyének építészeti modora. Ezen építmény a XIII.-ik századra vall.

De lássuk most már a Szent Ferenc rendre vonatkozó adatokat: Két rendbeli latin nyelven írott följegyzés állott rendelkezésemre: az elsőben az van írva, 1452-ben Nógrádmegyébe kebeleztet Szécsény mező városban a communitásról nevezett ferencz rendi atyák, vagy a szűz Máriához címzett provincia conventualisai részére conventet alapított Szécsi franco Dalmátország bánja s a nevezett mezőváros ura. Szécsi Dénes primáskodása alatt . . . s. t. b. Mondani is

felesleges, hogy az az Anonimus ki azt írta teljesen járatlan volt a történeli események ismeretében mert Szécsi Franko sem Szécsénynek ura, sem Dalmátország bánja nem volt soha.

A másik névtelen ezt mondja, „a szécsényi convent a conventualisak kormányzója, bizonyos Igali Tabranus hős által, a saját conventualis tagjai részére 1453-ban alapította.“ Ez sem vitte előbbre a kérdés megoldását, mert igaz ugyan, hogy Igali Tabranus jeles író conventualista barát volt ugyan, de a szécsényi Szent Ferenc rendű zárdának alapítója nem volt.

Ezekkel szemben Fridrich Urbán a szent Ferenc rendű szerzet történetének megírója csak annyit jegyzett fel 1759-ben megjelent munkájában, hogy „Szécsény községe 1449-ben Frankonius dalmáciai bán urasága alatt állott,“ ám de igazolva van már az is, hogy Dalmáciának „Frankonius“ nevű bánja nem volt.

A Szécsényi nemzetség egyik tagja Szécsényi Ferenc hosszab időn keresztül volt országbíró, s mint ilyen az általa kiadott okmányokban magát „Szécsényi Franconiusnak“ nevezi, de Dalmáciának bánja ő sem volt, — abban lehet igaza R—r.-nek, hogy ez a Szécsényi Ferenc — talán mint patronus — a sok viszontagságon keresztül ment szécsényi szent Ferenc rendet jelentékeny segedelemben részesítette, azonban sem letelepítőjük, sem templomuk, a vagy klastromuk alapítója nem volt.

Van e rendnek egy tudós, szorgalmasan kutató tagja, ki ambícióval arra törekszik, hogy a Szent Ferenc rendnek Magyarorszában lett elhelyezkedésének történetét megírja, e célból — tudományos szerint — évek óta kutatja az írásos adatokat; a vatikani levéltárban is kutatott, hol föl is fedezett ily írásos bizonyítékot, mely azt igazolja, hogy már Tamás erdélyi vajda, vagyis Szécsénynek akkori hatalmas ura kérvényezte a római Pápnál az observansoknak Szécsénybe való áthelyezését. Ezen okmány közzé téve tudommal még nincs, de ha való, ugy a szent Ferenc rendű szerzetnek hazánkban lett elhelyezkedésére vonatkozólag hézagot fog kitölteni — mert Tamás erdélyi vajda és Szécsényi Ferenc között több mint száz esztendő mutatkozik; már pedig száz esztendő a történelemben is nagy időt képez.

Legyünk csak türelemmel. Igaz, hogy az idő a legigazabb történeli eseményt is vastag réteggel szokta betakarni, de a tudvágyó és kutató ember az idő alkotta vastag réteget is fel tudja fejteni, csak akarati kell hozzá.

r—r.

Levél a szerkesztőhöz.

A „Szécsényi Hírlap“ január 28-án megjelent számában „Kávéházi beszélgetés“ címen a szécsényi előjáróság úgy van bemutatva, mintha csakugyan semmit sem tenne egyebet, csak reggel a hivatalos órákban megjelenik a hivatalos helyiségekben, elvégzi talán a szoroson vett hivatalos dolgait, aztán semmit sem törődve, sem a város sem pedig egyesek legfontosabb érdekeivel, hátat fordít a közérdeknek. Sőt amint a hivatkozott cikk egyikitéiből kivehető, majdnem az van mondva, hogy megakadályozza úgy a város fejlődését, mint a lakosság jólétének előmozdítását.

A sok különféle izű, de úgy szólván, majdnem mindig minden komolyabb alapot nélkülöző támadások közül nem kívánok ezuttal csak a legutóbb megjelent a kosárfonói tanfolyam iránti közönnnyel való váddal foglalkozni, melynél ugyan is cikkíró-cikkéhez adatok beszerzését szükségesnek nem találván — alaposan elhajította a kalapács nyelet.

Az előjáróság ugyanis kezdettől fogva megtette a tanfolyam létesítése körül mind azt — ugy anyagilag mint erkölcsileg a mit csak az ügyben tenni módjában volt, — nem kimélt sem időt, sem fáradságot, hogy ez a tanfolyam létesüljön a kezdet elég kecsegtető volt amennyiben 68-an iratkoztak be az előjáróságnál a tanfolyamra nempedig a kávéházba, ámde már a megnyitásnál — elég sajnos — kitűnt, hogy hiába való volt minden rábeszélés.

Mert a kezdettől fogva csak csekély számban látogatták a tanfolyamot.

A megnyitásnál menten kijelentették a megjelenteknek nagyobb része, hogy ingyen nem fognak az államnak kosarat, hanem azt hitték hogy legalább is 1 korona napszámot fognak kapni.

Bár jól ismeri az előjáróság Szécsény — ezen tanfolyam látogatására hivatott — lakosainak ily tekintetbeni megátalkodottságát folyó hó 2-án ismétellen bekeretett a bírói szobába 22 erre alkalmusnak látszó embert, s bár előre tudta, hogy ezeket sem lehet semmi féle ékes szavakkal rá beszélni a tanfolyam látogatására mégis megtette.

Az eredmény mivolt? az hogy szembe nevelték az előjáróságot és azt mondták, hogy tudnak ők kosarat fogni és seprőt kötni.

Varga János.

Kötelességszerű készséggel adja közre a lap a felszólalást. A miben azonban félre értés van. A kit érdekel, megolvashatja: a kifogásolt közlemény az ügyek vitelétől távol álló két vitázó véleménye. A kik egyike a szélsőbb álláspontot képviseli. A másik higgadt. Utóbbié az utolsó szó. S ebben meg van mondva, hogy az előjáróságnak nem is kötelessége, hogy egyeseket a kosárfonási tanfolyam látogatására rábeszéljen. Ugyan ez kéri az előjáróságot erre az ügy sikere érdekében.

A közleményből a Szécsényi Hírlap olvasói bizonyára elismeréssel vesznek tudomást arról, hogy az előjáróság egyenként foglalkozott az emberekkel a kosárfonási tanfolyam látogatása végett.

Szerkesztő.

H I R E K.

A „Szécsényi Néphank Részvénytársaság“ folyó hó 13-án délelőtt 9 órakor tartotta IV. évi rendes közgyűlését Fertő Ferenc részvényes és igazgató elnökle alatt, a részvényesek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett zárszámadás minden egyes tételét változatlanul jóváhagyta. A közgyűlés helyettes igazgatót és 6 igazgatósági tagot is választott. Helyettes igazgatónak egyhangulag Dr. Gutfreund Emil ügyvéd választott meg. Igazgatósági tagok lettek: Barok József, Felsenburg Ödön, Dr. Márer József, Österreicher Gábor, Szemere Béla és Volent Lajos.

Eljegyzések. Szenes Jakab és neje Donner Berta leányát Ellát eljegyezte Dr. Lampl Mór orvos Budapestről.

Földiák Simon jegyet váltott Vári Olgával Budapesten.

A szécsényi földművelő gardák által farsang utolsó vasárnap estéjén megtartott táncmulatság igen jól sikerült. Az „oroszlán” című vendég fogadó összes helyisége zsufolásig megtelt mulatni vágyó közönséggel, a táncterembe pedig annyi sok szép leány és fiatal menyecske gyűlt egybe, hogy táncolni csak nagy nehezen lípegvé lehetett s dacára ennek senkinek eszébe nem jutott a távozás, — folyt a tánc világos reggelig. —

Anyagilag és sikerültnek mondható a táncmulatság, a felülfizetésekkel együtt, az összes kiadások levonása után 127 korona jutott a szécsényi kath. Népkör pénztárának. — Felülfizettek: Gróf Mailáth Géza 10 kor. Hanzély László, Vancsó Bála 4—4 kor. Harazin Anzeln, Gécy Pál, Gécy Ferenc, Konrád Ödön, Kasza György, Pokorny István, Reöck István 1—1 koronát, Engel Sándor 40 fill és Mohácsy Géza 20 fillért. —

Esküdtek kisorsolása. A balassagyarmati kir. törvényszékhez 1910 március hó 7-én kezdődő esküdszeki szolgálatra Szécsényből Ifj. Králik István, Dr. Essösy Béla és Szenes Jakab sorsollattak ki.

Esküvő. Lantos Mihály helybeli jóhírű cipész és bórkereskedő fo yó hó 19-én délután 4 órakor ezküszik örök hűséget Siraki Sándor és neje leányának Ottiliának Cserhát-szentiványon.

Közyülés. A szécsényi iparos és kereskedő ifjak önképző köre folyó hó 13-án tartotta saját helyiségében VI.-ik évi rendes közgyűlését a nagyszámban megjelent tagok nagy érdeklődése mellett.

Dr. Essösy Béla elnök hivatkozással a kör alapszabályainak 26 szakaszára a kör rendes közgyűlését megnyitottnak jelentette ki s fölkérte a kör jegyzőjét a legutóbbi ülés jegyzőkönyvének ismertetésére.

Elnök ezután javasolja a kör tisztviselőiül a következők megválasztását:

Alelnökök: Schüek Ferenc, Mester Lajos Háznagy: Jenes Andor, Jegyző: Fábian Kálmán, Pénztárnok: Klein Vilmos, Számvizsgálók: Kraszna Pál, Párditka Gyula, Venczei Mihály, Könyvtárnok: I. Nemes Győző, II. Fábian Kálmán, Választmányi tagok: Broppa István, Koreny János, Horváth Mihály, Saffarik Ignác, Sztancsik Lajos, Lóvi Márton, Trajter Lajos, Klein Armand, Králik Géza, Póltagok: Bolyós Lajos, Csapek Gyula, Klein Ernő, Raffay Péter, Fuchs József.

Ezen elnöki javaslatot a kör egyhangulag elfogadta.

Ezután következett a kör pénztárogkának előterjesztése mely szerint a kör készpénz vsyona 501 kor. 41 fill. összeget tett ki.

Ezen jelentés tudomásul vétele után különféle indítványok tárgyaltak, mely után a kör elnöke dr. Essösy Béla rendkívül megkapó képhen vázolta a kör eddigi nagymérvű tevékenységét, a mely ugy culturalis mint társadalmi téren jelenleg oly magas színvonalon áll a mely a jövőben is kellő biztosítékot nyújt arra, hogy hazánknak kereskedő és iparos ifjusága a nagy cultur nemzetek ifjuságával szemben is minden téren és minden körülmények között helyét mindenkor megfogja állani.

Beszédét lelkes szünni nem akaró éljenzés között azon kérelemmel fejezte be,

hogy a kör tevékenysége ezután is oly mérvben nyilvánuljon meg, hogy ez által a társadalom összességének bizalmát továbbra is biztosítva kitűzött feladatának Isten segítségével megfelelhessen.

Ezzel a közgyűlés lelkes hangulatban befejeztetett.

Nógrádi naptár. A Nógrádmegyei Nemzeti Intézet megbízásából szerkesztendő Nógrádi Naptár, mely ezután minden évben megjelenő almanach-szerű lesz, — tartalmazni fogja a naptári és szépirodalmi részen kívül a vármegyebeli összes közhivatalok és egyesületek pontos és részletes címtárát, az összes megyebizottsági tagok, lelkészek, tanítók, jegyzők és községi bírák névjegyzékét Mint hézagpálló munka, bizonyára nagy elterjedeltségre számíthat.

A Halley-féle üstökös. Feszült várakozással várják az emberek milliói ezen üstökös májusi megjelenését; a laikusok a hozzáfűződő jóslatok miatt, melyek összedűközést a világ végét, a lég megmérgezését rebesgetik; a csillagászok pedig ama ritka, a megfigyelésekre kedvező helyzet miatt, a mely ez időtt beáll, 1910. május elsején ugyanis az üstökös a „Vénus” (estecillag) és a nap között halad el csekély 15 millió kilométerre és bizonyos, hogy a „Vénus” zavarólag fog hatni az üstökösre, úgy hogy pályájából némileg kitéríti. Május 19-én reggel 2 óra 30 perckor pedig a nap és föld között fog elhaladni és ha az üstökös tömör anyagból állna, napfogyatkozást okozna. A földtől való távolsága 23 millió kilométer lenne s ha csövája 24 millió kilométernél hosszabb, akkor üstökösre surolja a földet. De mint föntebb említettük, a „Vénus” vonzása zavarólag hat az üstökösre s ugy az időben mint a helyben is változások várhatók.

Kávéházi beszélgetés.

— Te minden egyes iparosban meg kereskedőben a nemzet ügyének egy-egy apostolát szemléled.

— Tuloznék ha tenném? Agyuk, kezök mindennapi békés munkája révén fog a nemzet független nagysága legjavarészben megvalósulni. Annál valóóságosabban, minél nagyobbak e munka eredményei. Ha ipartermekéért nem fizetnénk évenként ezer millió kor. felül Ausztriának, hanem mindaz, a mit ma Ausztriától veszünk itthon készülné, lehetetlen lenne az az állapot, a mi van ma. A mi akár csk a kálvária járás — gondolkodó embernek. Hányszor fogjuk még újra kezdeni? — Egyébiránt ugy veszem észre, te csak ugy hajlandó vagy az általánosításra, mint magam, holott csak a szécsényi iparos és kereskedő ifjak önképző és művelődési köréről, vagy ha ugy tetszik, a szécsényi iparos és kereskedő ifjakról van szó. Meg azokról az iparosokról és kereskedőkről, a kik ennek az ifjusági körnek tagjai s nem csak névleg azok. — Vallom pedig, nem lehet fontosabb közgy, a mi köztünk szóba kerülhet, mint ennek a körnek s ezeknek a fiataloknak ezen körbeli ügye.

Azon kezdem, ha valaki, az iparos elmondhatja magáról: magam által vagyok a mi vagyok s leszek, a mi leszek. Lelkében az erély megnyilvánulása, ha valaki iparos pályára lép mert a munka szabad versenye irányítja kezdettől — tanuló ideje elteltétől — fogva. Az erélynek kell lelkölete alap vo-

násának lennie, hogy fejlődő fiatal korban cselekvésének ura lelkölete épségét gyarapítsa s munkája áltól kiválóbb és kivalóbb legyen. Valamennyinél szó van erről s egyiknél sem kevésbé mint a másiknál. Az a kör pedig hivatott hogy a gyupont legyen, a mi vonz s a fiatal lelkölet épségét erősíti. Környezet, a miben tisztult erkölcsi fogalmak vezetésével az a fiatal lelkölet — valamenyi — védett az elselejtesgdéstől s megmátad és emelkedik romlatlannak. Ezek az egyén ügyei. Meglehet. Hanem az a sok fiatal lét nemcsak rokonszenvönket kelti fel, de méltán igényli, hogy ezekkel az egyéni ügyeivel törődjünk. Lehet ám az másként is minthogy az az életnek neki induló fiatal lélek egész élet keserves tapasztalásai árán s hányattalásai között ismerje fel vagy fájlalja, hogy lelkölete kifejlődésében a helyes uton haladáshól vagy tán at sem gondolt kiközkenés egész élete foglalkozása eredményeit leszállította, talán összetörte.

Ugyismerem fel, erről a körről, ennek az ügyéről, ezeknek a fiataloknak az ügyéről állandóan beszélni kellene.

Érdekelt, leköt egyetlen kifejlett szép buzakalász. Méltán. Ezek pedig fiatal emberek, élet pályán, a mi megpróbálja emberét. Ki haladhatna el mellettök, a nélkül, hogy feltámadjon lelkében egy hang, talán több mint az óhajé, hogy a kezök munkáján a siker eredményei állandósuljanak. Ismerjék fel, tudás kell hozzá, meg akarat, a mi ezt a tudást a cselekvésben megtermékenyíti. De a tudás alatt nem csak a kéz ügyességet kell érteni. A miben ez a közügyesség megnyilvánul, ez is mind-mind az értelem munkája. Minél több az ismerete, tisztultabbak képzeleti, élesedik megfigyelő s ítélő képessége, a mit munkájában szükségkép értékesít. Törekedve a tudás után így akarattal, a mit a munka szeretete ösztönöz: ime az erők, a mik élet foglalkozásában emelik. A mi pedig fentartja, hogy nála egyénnél e tudás s akarat eredményei foglalkozásában ne váljanak kérdésessé, a lélek azon ereje, a mi komoly munkásságában kitartásra ösztönzi s ebben megtartja.

A formája, a mint el van mondva, kifogásolható lehet. Hanem az mellékes. Csak az nem mellékes, hogy nekünk, a kik egyénileg nem vagyunk érdekelve, biztató tudat ennek a körnek a létezése, a kik pedig egyénileg érdekelvük, haladjanak és gyarodjanak. Akarjon mindenik első lenni munkában cselekedetekben.

CSARNOK.

Szobámban.

— Ide bent halott a nesz.
Kint messze kocsi jön. —
Mért vagyok búsz, én nem tudom?
— Mért nem jó el az öröm?!

— Az órdl is elfelejtém ma,
Felhuzni s most megdlí
Nincsen éjjél és nem típeg,
Mellém, még a haldl. —

.Nem vár. m dt, hsz messze van
Hogy fel. szdrnyra kapjon.
— Még akarják, hogy daloljak
S szívem megszakadjon. —

A legszentebb álmódás . . .

A legszentebb álmódás a képed.
Az ifjú vágyak legtisztább virága
Csak teherd pompázik, te éted,
Aranyos szép barna lednyka!

A legnagyobb gyönyör s a vágyam
A neved. — Mibe minden benne rejlik
Élet betöltő egy ifjúságban.
S a szívbe ima szentségével éjlik.

Enyém lehetnél, — Oh az volna édes! —
Forró vágyaim megvalósulása.
Egy kiadyl pár az élet kertjében!
Arany palotákba sem vonnának mása.

— Tudom nem száll rdm egykor a reggel
Csököd hazó izzó napsugárban.
De elringatom szívem a reménnyel.
Enyém vagy, hogy a váltót ne lássam.

Ahogy eped a dal.

Ahogy eped a dal
Akként eped szívem
Telve a bánattal.
Bánatba szerelem.

Szerelemben egy vágy
Mely hozzád az egyre.
S nyugodni soh'se hágy,
E vágyak istene.

Barca Ferenc.

Gondolatok.

Irtá: B. F.

1. Én nem özöm ideálfaimat, ők hajszolnak engem.

2. A máról-holnapra való élest életbölcességnek nem nevezhetjük. Mert igaz, hogy rám is csak úgy felvirrad a nap mint te-rád. De eljné feledd, bolond, hogy a szemünk nem egyformán ragyog. A nem törődömség, más mint a megnyugvás,

3. Mindinkább közeledünk a rettentő valósághoz, hogy a férfi és nő tesznek ki csak egy egész embert. És sajnos mindinkább kevésbbé törődnek azzal, hogy kikkel egészítik ki a felet.

4. A hősö, a sir nékünk a légtávolabbi pontokat feltüntető jelző tábláink. Pedig egy ducon, az ellenkező oldalakon lógnak.

5. Emberek tartsátok a sorsot egy üstökösnek s legyetek erősek, hogy üstökön ragathassátok a forgó világot. Legyetek életek gőcpontja.

6. Ha nem csiszolt a lélek, legyenek bár csillogó ékszereid, koldus leszel az igazi emberek között.

7. Ha lelked és gazdagságod között nincs meg az öszhang, bár mennyire csengjen aranyaid tömege, csengése közt, mindig lesz valami diszharmonikus hang.

8. A gyárak a vért fekele alakban ontják és salak alakban ontik az aranyat.

9. A szerelmes leány nemesalé angyal, hanem istennő is, mert szeretni tud és teremteni akar.

10. A győztes hadvezér milliók igáját hordja győzelmi ordóján.

11. Az élet szürke, sivalkodniak az emberek, hej pedig de tarka az, annyira sok színű, hogy szürkének látják a vakok.

12. A gyáva ne hídjétek hogy eltudna futni. A megszaladáshoz bizonyos foku bátorság kell.

13. Az asszonyok sokszor elfelejtik, hogy jog is van a világon, a férfiak illüdé.

14. A gyár kemény több nyomort okád ki mint füstöt.

15. A nagy emberek munkált bírt és isméri, annyi mint boldogán élni.

Külföldről!

Külföldről!

Legjobb elővirág bevásárlási forrás!

ULIP ISTVÁN

virágterme Losoncon.

Kossuth Lajos-utca 8. Vigadó mellett.

Iszlebb munkáért kítüntetve állami arany-
éremmel és díszoklevéllel.

Nagy választék műkoszorúk-
és szalagokban.

Videki magrudatsukat pontosan eszközök.

Tisztelettel

ULIP ISTVÁN

virágkötő specialista, Losoncon.

ELADÓ HÁZ

Szécsényben, a Fürdő-utcában lévő 102. sz. ház, mely 2 szoba, konyha élekkamra, istálló és nagykerttel szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Nagy Lajosnál, Serház-utcában.

Hirdetések
jutányosan
felvétetnek
lápunk kiadó-
hivatalában.

GLASER DEZSŐ

fűszer s lisztkereskedő

SZÉCSÉNYBEN a piacotéren.

Raktáron tartja a legjobb minőségű
hengermalmi liszteket, továbbá jó minőségű
fűszerárut és cukorkákat.

Rendelmények házhoz szállítatnak.

Jutányos árak és pontos kiszolgálás.

GLATTSTEIN ADOLF

könyvnyomdája,

könyv- és papirkereskedése,

Szécsényben.

Elvállalok mindenféle könyvnyomdai
munkákat a legjutányosabb árakon.